

Value of Colonial Architectural Heritage for Sustainable Tourism Promotion in Center of Thakhek City

Luangphasy SENGONKEO¹, Saikhim SIHAVONG, Phisith SIHALATH,

Sithixay INSISIENGMAI, Phaychith FONGKHAMDENG

Faculty of Architecture, National University of Laos, Lao PDR

¹**Correspondence:** Luangphasy
SENGONKEO, Faculty of
Architecture, National University of
Laos,
Telephone: +85620 23448447,
Email: S.luangphasy@nuol.edu.la

Submitted: June 26, 2024
Revised: September, 30, 2024
Accepted: November 11, 2024

Abstract

This research aims to study the value of the colonial architectural heritage in the center of the old town of Thakhek to promote sustainable tourism with an emphasis on historical, cultural and economic values. The research method is document survey and field survey to present information on the value of colonial architectural heritage in descriptive and analysis method.

The results of the study found that 1) Historical, cultural and social values, 2) The value of urban planning and urban structure, 3) Architectural and scenic value, 4) Architectural heritage value and 5). The value of using and promoting heritage and cultural tourism. The research also proposes a way to promote sustainable tourism that involves the participation of all relevant parties including the local community, government agencies and tourism businesses, implementing environmental policies, promoting cultural preservation, supporting the local economy, create sustainability certification standards for tourism businesses, monitor and evaluate economic, social and environmental impacts and create awareness campaigns. The research highlighted the importance of preserving colonial buildings in order to promote tourism, increase cultural identity, and promote economic development. This study has contributed to the understanding of colonial architectural heritage preservation and the impact of sustainable development in the region.

Keywords: Value, Heritage, Colonial Architecture, Thakhek City, Sustainable Tourism

1. ພາກສະເໜີ

ຄຸນຄ່າຂອງການຮັກສາສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມຢູ່ໃຈກາງເມືອງທ່າແຂກ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ລັກສະນະສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະ. ອາຄານອານານິຄົມເຫຼົ່ານີ້, ເຊິ່ງປະກອບມີເຮືອນ, ອາຄານສາທາລະນະ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິວັດທະນາການຂອງອາຄານເກົ່າ ແລະ ມີຄວາມໝາຍຕໍ່ປະຫວັດສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ (Sihavong, et al., 2024; ແຂງຄຳມ່ວນ, 2023 ກ). ການອະນຸຮັກບັນດາຄຸນຄ່າວັດທະນະທຳ, ເປັນເອກະລັກສະເພາະສິລະປະ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ຄວາມຫຍາກຂອງສິ່ງກໍ່ສ້າງເຫຼົ່ານີ້, ເປັນຕົ້ນແມ່ນຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນປັດຈຸບັນ ລວມທັງຄຸນຄ່າທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ການນຳໃຊ້, ຄວາມສາມາດສັງຄົມ ແລະ ການເມືອງ (Southiphong, 2017).

ສປປ ລາວ ໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງຄວາມສຳຄັນ ຂອງການຮັກສາອາຄານອານານິຄົມດັ່ງກ່າວ ແລະ ໄດ້ເຜີຍແຜ່ຂໍ້ກຳນົດການ ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ລວມທັງການຮັກສາອາຄານສາສະໜາ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປົກປັກຮັກສາມໍລະດົກຕົວເມືອງ, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍມໍລະດົກແຫ່ງຊາດ ສະບັບປີ 2005, ກົດໝາຍ ວ່າດ້ວຍການປົກປ້ອງສິ່ງແວດລ້ອມ ປີ 1999 ແລະ ຂໍ້ກຳນົດໄດ້ສຸມໃສ່ປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ມໍລະດົກທຳມະຊາດ (ADB, 2016). ຢູ່ເມືອງທ່າແຂກ, ການຮັກສາສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມຍັງຖືວ່າເປັນການສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວ, ອາຄານອານານິຄົມ ແລະ ຖະໜົນຫົນທາງກວ້າງໃຫຍ່ ເປັນສິ່ງທີ່ດຶງດູດໃຈຄົນຮັກສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ເຮັດໃຫ້ເປັນບ່ອນຈອດລົດທີ່

ຈຳເປັນສຳລັບນັກທ່ອງທ່ຽວທີ່ໄປທ່ຽວຊົມເຂດພາກກາງ - ພາກໃຕ້ຂອງ ສປປ ລາວ. ການຮັກສາສິ່ງປຸກສ້າງເຫຼົ່ານີ້ສາມາດປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາ ຕົວເມືອງໃຫ້ເປັນສູນກາງການລົງທຶນ, ການຄ້າ, ການທ່ອງທ່ຽວ, ມີຄວາມສາມາດກາຍເປັນສູນຮຽນຮູ້ປະຫວັດສາດ ແລະ ເປັນສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວທີ່ສຳຄັນ (Southiphong, 2017).

ມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມຢູ່ໃຈກາງເມືອງທ່າແຂກ ແມ່ນຮາກຖານມາຈາກມໍລະດົກທາງປະຫວັດສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງເມືອງທີ່ອຸດົມສົມບູນ ໃນໄລຍະການຕົກເປັນອານານິຄົມຂອງຝຣັ່ງໃນທ້າຍສະຕະວັດທີ 19 ແລະ ຕົ້ນສະຕະວັດທີ 20, ທ່າແຂກເປັນເມືອງການຄ້າທີ່ສຳຄັນ ເນື່ອງຈາກມີທີ່ຕັ້ງຍຸດທະສາດຢູ່ຝັ່ງແມ່ນ້ຳຂອງ. ການປະກົດຕົວຂອງຝຣັ່ງຢູ່ໃນພາກພື້ນໄດ້ເຮັດໃຫ້ການກໍ່ສ້າງອາຄານອານານິຄົມຈຳນວນຫຼາຍ ລວມທັງເຮືອນ ແລະ ໂຄງສ້າງສາທາລະນະ ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນການປະສົມປະສານຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳທ້ອງຖິ່ນ (Upachitkul et al., 2021; Vongvilay et al., 2015). ການປົກປັກຮັກສາອາຄານອານານິຄົມເຫຼົ່ານີ້ມີຄຸນຄ່າທີ່ສຳຄັນສຳລັບເອກະລັກວັດທະນະທຳ ແລະ ມໍລະດົກປະຫວັດສາດຂອງທ່າແຂກ. ສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມທີ່ໄດ້ຮັບການຮັກສາໄວ້ເປັນຢ່າງດີໃນເມືອງເກົ່າຂອງທ່າແຂກ, ໂດຍສະເພາະບໍລິເວນອ້ອມແອ້ມນ້ຳພູໃກ້ແມ່ນ້ຳຂອງ, ເປັນເຄື່ອງໝາຍຍັງຢືນເຖິງອາດີດຂອງເມືອງ ແລະ ການລວມຕົວຂອງອິດທິພົນຂອງຝຣັ່ງ ແລະ ລາວ (JICA, 2016). ອາຄານເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບກ່ຽວກັບຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ໂດຍ

ແຂວງໄດ້ຫ້າມການຮື້ຖອນ ແລະ ກຳນົດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເປັນມໍລະດົກທາງ
ມໍລະດົກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳ (ແຂງຄຳມ່ວນ, 2023 ຂ).

ຄວາມສຳຄັນຂອງການຮັກສາສະຖາປັດຕະຍະກຳຍຸກອານາ
ນິຄົມຢູ່ທ່າແຂກແມ່ນສາມາດດຶງດູດນັກທ່ອງທ່ຽວທີ່ສົນໃຈຢາກຄົ້ນຫາ
ຄວາມເປັນເອກະລັກຂອງເມືອງທີ່ປະສົມປະສານລະຫວ່າງ
ວັດທະນະທຳຕາເວັນອອກ ແລະ ຕາເວັນຕົກທີ່ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນ
ສະຖາປັດຕະຍະກຳ (JICA, 2010). ບັນດາຕຶກອານານິຄົມທີ່ໄດ້ຮັບ
ການຮັກສາໄວ້ໄດ້ກາຍເປັນສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວຕົ້ນຕໍ, ປະກອບສ່ວນ
ພັດທະນາຕົວເມືອງໃຫ້ເປັນສູນກາງການລົງທຶນ, ການຄ້າ,
ການທ່ອງທ່ຽວ(Somsamon, 2017). ດ້ວຍການອະນຸລັກສິ່ງປຸກສ້າງ
ເຫຼົ່ານີ້, ທ່າແຂກສາມາດສົ່ງເສີມເອກະລັກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ຊຸກຍູ້
ການເຕີບໂຕທາງດ້ານເສດຖະກິດຜ່ານກິດຈະກຳທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ
ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຮັກສາມໍລະດົກທາງປະຫວັດສາດໃຫ້ແກ່ຄົນລຸ້ນ
ຫຼັງ (Viñals et al., 2020). ທີ່ຢູ່ອາໄສແມ່ນອີງປະກອບຕົ້ນຕໍທີ່ສ້າງ
ໂຄງສ້າງພື້ນທີ່ຂອງຕົວເມືອງຢູ່ໃນເຂດໃກ້ຄຽງ ແຕ່ລະເຂດທີ່ຢູ່ອາໄສມີ
ປະເພດເຮືອນທີ່ໄປທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ເຊິ່ງພັດທະນາ ແລະ ປ່ຽນແປງ
ໂດຍອີງໃສ່ລັກສະນະວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ແລະ ເສດຖະກິດທີ່ມີ
ຄວາມແຕກຕ່າງກັນ, ແຕ່ຍັງມີອິດທິພົນຕໍ່ກັນ ແລະ ກັນ. ໃນນັ້ນ,
ບັນດາປັດໄຈ ຄື: ຫັດສະນະທີ່ຢູ່ອາໄສ, ການນຳໃຊ້ວັດສະດຸ ແລະ ເຕັກ
ໂນໂລຊີກໍ່ສ້າງ ແລະ ວິທີການວາງແຜນຂອງຕາເວັນຕົກ, ໄດ້ຫັນປ່ຽນ
ບັນດາເຮືອນໃນຕົວເມືອງແບບດັ້ງເດີມ. ຈາກນັ້ນ, ບັນດາປັດໄຈ
ວັດທະນະທຳ, ດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ພູມສັນຖານຂອງທ້ອງຖິ່ນໃນການ
ສ້າງເຮືອນໃຫ້ສົມບູນແບບມີເອກະລັກອິນດູຈີນ (Khang, 2020).

ນອກຈາກນັ້ນ, ການຮັກສາສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມຢູ່
ທ່າແຂກແມ່ນສອດຄ່ອງກັບຄວາມພະຍາຍາມຂອງ ສປປ ລາວ ໃນການ
ປົກປ້ອງມໍລະດົກທາງປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທຳມະຊາດ
(ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງຄຳມ່ວນ,
2007). ສປປ ລາວ ໄດ້ອອກກົດໝາຍ ແລະ ລະບຽບການຕ່າງໆ ເພື່ອ
ແນໃສ່ປົກປັກຮັກສາອານຸສາວະລີ, ອາຄານທາງສາສະໜາ, ເຂດ
ມໍລະດົກຕົວເມືອງ, ໄດ້ຮັບຮູ້ຄຸນຄ່າຂອງສະຖານທີ່ດັ່ງກ່າວເພື່ອເປັນ
ເອກະລັກສະເພາະ ແລະ ພັດທະນາວັດທະນະທຳຂອງປະເທດ
(Thinnakorn & Chanklap, 2022) ໂດຍການຮັກສາບັນດາສະຖາ
ປັດຕະຍະກຳທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນ
ອະດີດທີ່ອຸດົມສົມບູນ, ໂຄສະນາມໍລະດົກວັດທະນະທຳຂອງຕົນ, ຊຸກຍູ້
ການພັດທະນາແບບຍືນຍົງໂດຍຜ່ານການທ່ອງທ່ຽວມໍລະດົກສະຖາ
ປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມ ເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງທ່າແຂກ ແຂວງຄຳ
ມ່ວນ.

ສະນັ້ນ, ຈຸດປະສົງການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ແມ່ນ ເພື່ອສຶກສາຄຸນຄ່າ
ຂອງມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມ ຢູ່ໃຈກາງເມືອງເກົ່າທ່າ
ແຂກ ເພື່ອສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ ໂດຍເນັ້ນໃສ່ຄຸນຄ່າທາງ
ດ້ານປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະ ທຳ ແລະ ສັງຄົມ.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການການ

ສຶກສາຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມ ຢູ່
ໃຈກາງເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ ເພື່ອສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ ແບ່ງ
ອອກເປັນຂັ້ນຕອນຂອງການສຶກສາແບ່ງ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

2.1 ຂໍ້ມູນໃນການຄົ້ນຄວ້າ

1) ຂໍ້ມູນຂັ້ນໜຶ່ງ (ຂໍ້ມູນປະຖົມມະພູມ): ລົງເກັບກຳຂໍ້ມູນພາກ
ສະໜາມໃນເຂດພື້ນທີ່ສຶກສາຮູບແບບຂອງອາຄານມໍລະດົກສະຖາ
ປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມໃນຍຸກສະໄໝຝຣັ່ງ ໂດຍການລົງສຳຫຼວດ
ປະກອບດ້ວຍການສຳຫຼວດຂອບເຂດພື້ນທີ່ເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງເກົ່າ
ທ່າແຂກ ແລະ ໂດຍຮອບທາງກາຍຍະພາບ, ທີ່ຕັ້ງພູສັນຖານ, ສະພາບ
ແວດລ້ອມອ້ອມຂ້າງ, ສະພາບປັດຈຸບັນຂອງອາຄານ ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍ
ການປະເມີນສະພາບອາຄານ, ຈິດກາຍ, ແຕ້ມ, ວັດແທກ, ໂຕອາຄານ
ທາງດ້ານສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນຍຸກສະໄໝຝຣັ່ງ ເພື່ອສັງລວມໃຫ້ເຫັນ
ເຖິງຮູບແບບແຜນຜັງບໍລິເວນ, ຜັງລວມ, ຮູບດ້ານຕ່າງໆທາງ
ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ຮູບຊົງສິລະປະຕ່າງໆ ນອກຈາກນັ້ນຍັງຈະມີ
ການສຶກສາຂໍ້ມູນທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບຄວາມເຊື່ອຕ່າງໆຂອງ
ຄົນໃນທ້ອງຖິ່ນ ເຊັ່ນ: ບຸນປະເພນີ, ພຶ້ນທີ່ຕ່າງໆ ແລະ ການເຄື່ອນໄຫວ
ຕ່າງໆທາງດ້ານວັດທະນະທຳ.

2) ຂໍ້ມູນຂັ້ນສອງ (ຂໍ້ມູນທຸຕິຍະພູມ): ສຶກສາ ແລະ ຮວບ
ຮວມຂໍ້ມູນເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນຍຸກສະໄໝ
ຝຣັ່ງຈາກເອກະສານ, ບົດຄວາມ ແລະ ບົດວິໄຈທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ທັງພາຍ
ໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຫໍສະໝຸດ, ຈາກອິດ
ເຕີເນັດ ແລະ ວາລະສານຕ່າງໆ ນອກຈາກນັ້ນເພື່ອກຽມຄວາມພ້ອມ
ກ່ອນການລົງສຳຫຼວດພື້ນທີ່ສຶກສາ ຜູ້ວິໄຈຈະໄດ້ສຶກສາຂໍ້ມູນຈາກ
ພະແນກການຕ່າງໆທາງພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກ່ຽວກັບປະຫວັດອາຄານ
ສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນລາວ, ສະພາບການການອະນຸຮັກ ແລະ ຄຸ້ມຄອງ
ອາຄານໃນປັດຈຸບັນ ເຊັ່ນ: ກົມມໍລະດົກ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ
ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ ວັດທະນະທຳ
ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງຄຳມ່ວນ ແລະ ຫ້ອງການ ຖະແຫຼງຂ່າວ
ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງທ່າແຂກ.

2.2 ກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ກຸ່ມເປົ້າໝາຍໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າແມ່ນກຳນົດເອົາອາຄານ
ເກົ່າສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມສະໄໝຝຣັ່ງ ຕະຫຼອດຮອດສະພາບ
ແວດທາງທຳມະຊາດທີ່ເປັນອີງປະກອບໂດຍລວມທີ່ຢູ່ອ້ອມຂ້າງເຂດ
ໃຈກາງເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ ເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳ, ໜອງນ້ຳ, ເສັ້ນທາງ, ປ່າໄມ້
ແລະ ສິ່ງກໍ່ສ້າງ (ວັດ) ເພື່ອນຳມາວິເຄາະ, ສັງລວມ ແລະ ປະເມີນທາງ
ດ້ານຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມ ໂດຍ
ນອກຈາກນີ້ແລ້ວໃນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ເພື່ອສ້າງຖານຂໍ້ມູນທີ່
ສົມບູນໃນວຽກງານການອະນຸຮັກ ແລະ ພັດທະນາເພື່ອສົ່ງເສີມ
ການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງ ການກຳນົດກຸ່ມເປົ້າໝາຍແມ່ນຈະໄດ້ລວມ
ເອົາການສຶກສາທາງດ້ານສະພາບແວດລ້ອມທາງທຳມະຊາດ, ສະພາບ
ອາກາດ, ສະພາບທີ່ຕັ້ງທາງກາຍຍະພາບ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານ ລວມ
ເຖິງກິດຈະກຳການຕ່າງໆທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມທີ່ສົ່ງຜົນ
ຕໍ່ຮູບແບບຂອງອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມໃນຍຸກສະໄໝ
ຝຣັ່ງ ແລະ ພື້ນທີ່ໂດຍຮອບປະກອບເຂົ້າໃນການສຶກສາໃນຄັ້ງນີ້ດ້ວຍ.

2.3 ເຄື່ອງມືໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການປະເມີນຜົນ ແລະ ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ຈະນຳໃຊ້
ໂປຣແກຼມຄອມພິວເຕີເຂົ້າມາຊ່ວຍໃນການປະເມີນຜົນ ເຊິ່ງປະກອບ
ດ້ວຍການແຕ້ມແບບຄົ້ນອາຄານ, ວິວເສັ້ນທາງ, ພື້ນທີ່ ດ້ວຍໂປຣແກຼມ
ຄອມ Autocad, 3D...

2.4 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ວິເຄາະຂໍ້ມູນ ແລະ ສັງເກດຂໍ້ມູນຜ່ານການສຶກສາ ເພື່ອນາມາ ສັງລວມ ແລະ ດຳເນີນການສຶກສາຕາມວັດຖຸປະສົງທີ່ຕັ້ງໄວ້ໃນການ ດຳເນີນການວິໄຈ ໂດຍຈະວິເຄາະເຖິງຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກສະຖາປັດຕະ ຍະກຳອານານິຄົມ ໂດຍສະເພາະແມ່ນ ຄຸນຄ່າທາງດ້ານທາງດ້ານ ປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມ; ຄຸນຄ່າທາງດ້ານການວາງ ແຜນຜັງເມືອງ ແລະ ໂຄງສ້າງຕົວເມືອງ; ຄຸນຄ່າທາງດ້ານສະຖາປັດຕະ ຍະກຳ ແລະ ທິວທັດ; ຄຸນຄ່າທາງດ້ານມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ຄຸນຄ່າການນຳໃຊ້ ແລະ ສິ່ງເສີມມໍລະດົກກັບການທ່ອງທ່ຽວ ວັດທະນະທຳ.

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນຍຸກອານານິຄົມຝຣັ່ງ ເຂດ ໃຈກາງຕົວເມືອງທ່າແຂກໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນໃນຂະໜາດທີ່ບໍ່ໃຫຍ່ຫຼາຍ ແຕ່ ຍັງເປັນລັກສະນະສະເພາະ ເນື່ອງຈາກມີວັດທະນະທຳສະຖາປັດຕະຍະ ກຳຂອງພື້ນຖິ່ນປະສົມປະສານກັນ, ນີ້ແມ່ນຄຸນຄ່າທາງປະຫວັດສາດ ຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງທີ່ໄດ້ຮັບການພັດທະນາເປັນເວລາຫຼາຍປີ ໄດ້ມີການເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັນ ແລະ ປະສົມປະສານລະຫວ່າງວັດທະນະ ທຳຕາເວັນອອກ ແລະ ຕາເວັນຕົກ ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ຄວາມສຳພັນໃນການ ປ່ຽນແປງທາງມໍລະດົກທາງດ້ານປັດຕະຍະກຳ ຜ່ານສະຖານະການ ທາງດ້ານປະຫວັດສາດທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນແຕ່ໄລຍະ ໂດຍມີຄຸນຄ່າ ດັ່ງລຸ່ມນີ້:

3.1. ຄຸນຄ່າທາງປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມ

ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ ເປັນເຂດຕົວເມືອງທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍ ກິດຈະກຳການເຄື່ອນໄຫວວັດທະນະທຳດຳເນີນຢູ່ໃນຕົວເມືອງ, ກິດຈະ ກຳເຫຼົ່ານັ້ນລວມມີ: ກິດຈະກຳກິດຈະກຳການເມືອງ, ກິດຈະກຳການຄ້າ, ກິດຈະກຳສາດສະໜາ, ກິດຈະກຳຊີວິດດຳລົງຊີວິດ ແລະ ກິດຈະກຳ ເທດສະການບຸນວັດທະນະທຳ. ສຳລັບກິດຈະກຳທາງດ້ານການເມືອງ ແມ່ນຝຣັ່ງປົກຄອງອານານິຄົມເພື່ອຄຸ້ມຄອງປະຊາຊົນລາວໃນດ້ານການ ຄ້າ, ມີຕະຫຼາດ ແລະ ຮ້ານຄ້າຢູ່ໃນໃຈກາງຕົວເມືອງບ່ອນທີ່ກິດຈະກຳ ແລກປ່ຽນເກີດຂຶ້ນ ແລະ ການແລກປ່ຽນສິນຄ້າ. ກິດຈະກຳທາງສາດສະ ໜາເປັນກິດຈະກຳວັດທະນະທຳທີ່ຂ້ອນຂ້າງມີການເຂົ້າຮ່ວມຂອງຫຼາຍ ຊຸມຊົນຂອງປະຊາຊົນ, ປະຊາກອນໃນຕົວເມືອງມີລັກສະນະສັງຄົມສູງ ແລະ ເຂດຕົວເມືອງມີຫຼາຍປະຊາຊົນຢູ່ທີ່ນີ້ນັບຖືສາສະໜາຕົ້ນຕໍແມ່ນ: ພຸດທະສາດສະໜາພຸດ, ສາດສະໜາມະຫາຍານ ແລະ ຄຣິສຕຽນ. ແຕ່ ລະຊຸມຊົນສາມາດຈັດຕັ້ງກິດຈະກຳທາງດ້ານສາດສະໜາຂອງຕົນຢ່າງ ອິດສະຫຼະ ແລະ ມີງານບຸນປະເພນີຫຼາຍຢ່າງທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນທຸກໆປີ ເຮັດ ໃຫ້ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງນີ້ເປັນສະຖານທີ່ທີ່ໜ້າສົນໃຈກິດຈະກຳການ ດົງດູດ ແລະ ມີຊີວິດຊີວາໃນເຂດຕົວເມືອງ.

ປັດຈຸບັນ, ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກຍັງສາມາດຮັກສາບົດບາດ ເປັນສູນກາງເມືອງຂອງແຂວງໄດ້ ເນື່ອງຈາກວ່າມີສຳນັກງານໃຫຍ່ ບໍລິຫານຈຳນວນຫຼາຍໄດ້ນຳໃຊ້ອາຄານເກົ່າຝຣັ່ງເປັນບ່ອນເຮັດວຽກ ແລະ ອາຄານສ່ວນຫຼາຍຢູ່ເຂດທິດໃຕ້, ເຂດໃຈກາງ ແລະ ເຂດທິດ ໜືອ. ແຕ່ໃນແງ່ຂອງສະຖານທີ່ ແລະ ປະຫວັດສາດຂອງກິດຈະກຳໃນ ຕົວເມືອງ, ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງທ່າແຂກມີຄວາມເປັນເອກະພາບຂອງ ລະບົບການວາງແຜນ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງທາງດ້ານເຕັກນິກ ແມ່ນ ຄິດໄລ່ຂ້ອນຂ້າງເປັນເອກະພາບຄົບຖ້ວນກັບວຽກງານສະຖາປັດຕະ ຍະກຳທີ່ສ້າງຂຶ້ນເພື່ອຮັບໃຊ້ກິດຈະກຳເຫຼົ່ານີ້ຂອງການເຄື່ອນໄຫວດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ, ການເມືອງ, ການຄ້າ ແລະ ສາດສະໜາ ອີກທັງ

ເປັນຄຸນຄ່າມໍລະດົກສະຖາປັດ ຕະຍະກຳ ແລະ ຕົວເມືອງຂອງສະໄໝ ອານານິຄົມຝຣັ່ງຢູ່ລາວ ໂດຍທົ່ວໄປ ແລະ ຕົວເມືອງສະເພາະເຂດທ່າ ແຂກ, ຄຸນຄ່າທາງປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມ ກໍ່ໄດ້ຈາກ ການປະສົມປະສານຈາກຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳຢ່າງຊັດເຈນ ຊຶ່ງ ຄວາມສຳພັນກັບການປ່ຽນແປງທາງດ້ານການເມືອງ, ການປ່ຽນແປງ ທາງດ້ານຈີວິນຍານຂອງມະນຸດ ແລະ ສະຖານະການທາງດ້ານ ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ແລະ ທຳມະຊາດ.

ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງທ່າແຂກ ດ້ວຍຄວາມຕັ້ງໃຈກໍ່ສ້າງເຂດ ຕົວເມືອງ ແລະ ອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳ ໄດ້ຮັບໃຊ້ຈຸດປະສົງເປັນ ເຂດການຂົນສົ່ງທ່າເຮືອ ແລະ ເຂດການຄ້າ ໂຄງການເບື້ອງຕົ້ນແມ່ນ ປະເພດອາຄານທີ່ຢູ່ອາໄສໃນຮູບແບບກ່ອນອານານິຄົມ ຫຼື ເຮືອນເສົ້າຄ້າ ທີ່ໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກສັກດິນາລາວ ເພື່ອການຢູ່ອາໄສ ແລະ ການເຮັດວຽກ, ໃນໄລຍະຕໍ່ໄປ ພວກເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການບັນດາ ໂຄງການທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການ ດຳລົງຊີວິດ, ການເຮັດວຽກ, ການແລກປ່ຽນຊຸມຊົນ ສຳລັບເຈົ້າໜ້າທີ່ທີ່ ຊ່ຽວຊານ ແລະ ພະນັກງານ. ຫຼັງຈາກທີ່ໃນຊ່ວງໄລຍະເວລາໜຶ່ງ ຊາວຝຣັ່ງໄດ້ຄຸ້ນເຄີຍກັບສະພາບອາກາດ ແລະ ວັດທະນະທຳຂອງຊາວ ລາວຢູ່ທີ່ນີ້ ແລະ ສິ່ງທີ່ນອກ ເໜືອໄປກວ່ານັ້ນແມ່ນໃນດ້ານສະຖາ ປັດຕະຍະກຳໄດ້ນຳເອົາມາຈາກຄົນລາວໃນຍຸກກ່ອນມາປັບປຸງນຳໃຊ້ໃຫ້ ແທດເໝາະ ແລະ ຈຳເປັນຕ້ອງມີການປ່ຽນແປງ ແລະ ປັບໃຫ້ມີຮູບ ແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ເນັ້ນໜັກໃສ່ອົງປະກອບຂອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຄຳນຶງເຖິງສະພາບພູມິອາກາດ.

3.2. ຄຸນຄ່າການວາງແຜນຜັງເມືອງ ແລະ ໂຄງສ້າງຕົວເມືອງ

1) ຄຸນຄ່າໂຄງສ້າງຕົວເມືອງ: ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ ຕັ້ງຢູ່ ແຄມຂອງແມ່ນ້ຳຂອງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ແຫ່ງນີ້ແມ່ນສະຖານທີ່ທີ່ສະດວກດີໃນ ການຈັດຕັ້ງການຄົມມະນາຄົມທາງນ້ຳ ແລະ ສ້າງທ່າເຮືອຢູ່ທີ່ນີ້. ເມື່ອ ເບິ່ງແຜນທີ່ຂອງເຂດຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກນັບຕັ້ງແຕ່ປີ 1900 ເຂດຕົວ ເມືອງໄດ້ຮັບການອອກແບບ ແລະ ການວາງແຜນທີ່ຂ້ອນຂ້າງເປັນ ລະບຽບ, ມີການແບ່ງພື້ນທີ່ເຮັດວຽກແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຈະແຈ້ງຕາມແບບ ຕົວເມືອງຕາເວັນຕົກ. ໂຄງສ້າງຕົວເມືອງເຂດໃຈກາງເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ ເປັນຈຸດລວມຕົວລະຫວ່າງພູມິທັດທາງທິວທັດທຳມະຊາດ ແລະ ສະຖາ ປັດຕະຍະກຳໄດ້ຮັບການກໍ່ສ້າງໃນນັ້ນຄື: ເຂດທິດໃຕ້ຕິດກັບແຄມ ແມ່ນ້ຳສະຄາມແມ່ນພື້ນທີ່ຊຸມຊົນລາວອາໄສຢູ່, ພື້ນທີ່ໃຈກາງ ແລະ ທິດເໜືອແມ່ນເຂດພື້ນເມືອງທີ່ມີຊາວທ້ອງຖິ່ນຫຼາຍຄົນດຳລົງຊີວິ ໃຈກາງຕົວເມືອງແມ່ນການລວມຕົວຂອງຜູ້ອົບພະຍົບໃຫ້ກາຍເປັນຊຸມ ຊົນຂອງປະຊາຊົນຫວຽດນາມ, ຈີນ ແລ້ວກາຍເປັນສູນການຄ້າທີ່ມີຫຼາຍ ອຸດສາຫະກຳສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ເຊື່ອມຕໍ່ກັນສ້າງຢູ່ທີ່ນີ້ແມ່ນຂ້ອນ ຂ້າງມີຄວາມໜ້າແໜ້ນ.

ປັດຈຸບັນ, ສະຖານະການໄດ້ມີການປ່ຽນແປງແຕ່ວ່າໃນໂຄງສ້າງ ຂອງຕົວເມືອງຍັງເປັນສັນຍາລັກທົ່ວໄປຂອງຕົວເມືອງ ລວມທັງອົງ ປະກອບທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳ ຂອງ, ບໍລິເວນແຄມແມ່ນ້ຳຂອງມີຕົ້ນໄມ້ສີຂຽວລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳ ແລະ ລານໃຈກາງກາງສີ່ຫຼ່ຽມນ້ຳພູ ແລະ ອານຸສາວະລີ 21 ມິນາ, ວຽກ ງານສະຖາປັດຕະຍະກຳ... ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງທ່າແຂກພວມໄດ້ຮັບ ການພັດທະນາເທື່ອລະກ້າວກວ້າງດ້ວຍການຂະຫຍາຍເສັ້ນທາງຫຼັກ ແລະ ເສັ້ນທາງສາຍເຊື່ອມ ທີ່ເຊື່ອຕໍ່ຈາກເຄືອຂ່າຍເສັ້ນທາງຂອງເຂດ

ໃຈກາງຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງ ກໍ່ໃຫ້ເກີດເປັນຕົວເມືອງໃໝ່ທີ່ມີພື້ນທີ່ປະຊາກອນອາໄສຢູ່ຢ່າງໜາແໜ້ນ. ຄຸນຄ່າຂອງໂຄງສ້າງຕົວເມືອງໂດຍລວມແມ່ນເຫັນໄດ້ໂດຍຜ່ານການພົວພັນລະຫວ່າງເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງ ແລະ ພື້ນທີ່ເຂດໃກ້ຄຽງຢູ່ອ້ອມຮອບເມືອງ ໂດຍໂຄງສ້າງເມືອງໄດ້ຮັບການວາງແຜນໄວ້ຢ່າງເປັນລະບຽບທີ່ມີພື້ນທີ່ຍາວລຽບຕາມແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ. ຕໍ່ມາ ໄດ້ມີການພັດທະນາເຂດຕົວເມືອງທັງໝົດພື້ນທີ່ອ້ອມຮອບແມ່ນ້ຳໄດ້ເລີ່ມມີການລວມໂຕກັນເປັນເຂດໃຈກາງເມືອງ, ເຂດໃຈກາງເມືອງເກົ່າທ່າແຂກຍັງໄດ້ຮັບການພັດທະນາໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເຂດໃໝ່ໃນເວລາຕໍ່ມາ ແລະ ກາຍເປັນເມືອງຢ່າງແທ້ຈິງສ່ວນເມືອງສຳຄັນທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳສູງ ໃນການພັດທະນາເມືອງໃນປັດຈຸບັນ.

2) ຄຸນຄ່າໂຄງສ້າງຂອງອົງປະກອບຂອງຕົວເມືອງ: ໂຄງສ້າງຂອງອົງປະກອບຂອງຕົວເມືອງປະກອບມີແຖວຕົ້ນໄມ້ສີຂຽວລຽບຕາມຖະໜົນຫົນທາງມີຮູບຊົງຕາກະໄລ້ ໂດຍສະເພາະບໍລິເວນແຄມແມ່ນ້ຳທີ່ມີຕົ້ນໄມ້ໃຫຍ່ເປັນແຖວຮິ່ມແມ່ນປູກຕາມແຄມທາງລຽບຕາມຖະໜົນສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງເຂດຕົວເມືອງຍັງເຫັນໄດ້ໃນການປະສົມປະສານທີ່ກົມກຽວກັນລະຫວ່າງອົງປະກອບທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ: ແມ່ນ້ຳ ເປັນແຖບເກາະລະຫວ່າງແມ່ນ້ຳ, ພື້ນທີ່ສີຂຽວ, ສ່ວນດອກໄມ້, ອາຄານ ແລະ ກິດຈະກຳຕ່າງໆ ຄວາມເຂັ້ມຊັນຂອງອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳປະເພດຕ່າງໆໄດ້ສ້າງພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາຕົວເມືອງແບບຍືນຍົງ. ນອກຈາກນັ້ນ, ອົງປະກອບຂອງຕົວເມືອງຍັງຖືກແບ່ງອອກເປັນເຂດໂດຍອີງຕາມອົງປະກອບທີ່ເປັນປະໂຫຍດເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ທົດໃຕ້, ເຂດກາງ ແລະ ພື້ນທີ່ທົດເໜືອ ຊຶ່ງການນຳໃຊ້ແມ່ນມີລັກສະນະທີ່ແຕກຕ່າງກັນ. ເນື່ອງຈາກການພັດທະນາຕົວເມືອງເລີ່ມຈາກທົດໃຕ້ໄປທົດເໜືອ, ຫຼັງຈາກນັ້ນຍັງໄດ້ລວມເຂົ້າກັບວຽກງານສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງຝຣັ່ງ ແລະ ເວລານີ້ແມ່ນກາລະໂອກາດສຳລັບບັນດາການປະສົມປະສານກັນໃນດ້ານວັດທະນະທຳ, ສະຖາປັດຕະຍະກຳ (ຮູບທີ 1).

ອົງປະກອບທີ່ເປັນປະໂຫຍດໃນເຂດຕົວເມືອງເປັນການປະສົມປະສານກັນລະຫວ່າງພື້ນທີ່ກັບພູມິທັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ມະນຸດເຊັ່ນ: ທິດຕາເວັນຕົກມີແມ່ນ້ຳສາຍໃຫຍ່ໄຫຼຜ່ານ (ແມ່ນ້ຳຂອງ) ທີ່ມີຈຸດຊົມວິວຢູ່ກົງກັນຂ້າມກັບເຂດຕົວເມືອງແມ່ນນະຄອນພະນົມປະເທດໄທ ແລະ ຢູ່ແຄມແມ່ນ້ຳຍັງເປັນແຖບທີ່ມີຕົ້ນໄມ້ຂຽວເປັນບ່ອນພັກຜ່ອນ ແລະ ພື້ນທີ່ດິນປູກຜັກຂອງປະຊາຊົນໃນເຂດຕົວເມືອງ, ທາງທົດເໜືອມີພື້ນທີ່ສຳນັກງານຫ້ອງການທີ່ເປັນອານານິຄົມແລະ ທິດໃຕ້ແມ່ນພື້ນທີ່ສຳນັກງານຫ້ອງການລັດບາງສ່ວນທີ່ນຳໃຊ້ອາຄານອານານິຄົມ ແລະ ອ້ອມຮອບໄປດ້ວຍທົ່ງນາ, ສະໜາມກິລາ. ໃນເຂດຕົວເມືອງສູນກາງ, ມີຫຼາຍປະເພດຂອງວຽກງານສະຖາປັດຕະຍະກຳອາຄານຝຣັ່ງ ລວມທັງ St. Theresa ແລະ ພື້ນທີ່ລານນ້ຳພູໃຈກາງເມືອງ (ຮູບທີ 1).

3) ຄຸນຄ່າບັນດາພື້ນທີ່ສະເພາະຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ຕົວເມືອງ: ຢູ່ໃນເຂດຕົວເມືອງມີພື້ນທີ່ສະເພາະ ເຊັ່ນ: ເຂດລານນ້ຳພູ ແລະ ອານຸສາວະລີ 21 ມີນາ ໃຈກາງຕົວເມືອງ, ພູມິທັດແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ, ພື້ນທີ່ເຫຼົ່ານີ້ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນເຖິງການປະສົມປະສານລະຫວ່າງຍຸກປະຫວັດສາດສະໄໝໃໝ່ ແລະ ການແຊກແຊງທາງວັດທະນະທຳຂອງຍຸກສະໄໝໃໝ່ ຕະຫຼອດເຖິງການປ່ຽນແປງທາງສັງຄົມຂອງເຂດ

ຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ, ຄຳນິຍົມເຫຼົ່ານັ້ນຈະສະແດງອອກມາເມື່ອສຶກສາຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບການວາງແຜນ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງພື້ນທີ່ໃກ້ຄຽງຢ່າງຮອບຄອບ, ພື້ນທີ່ສະເພາະເຫຼົ່ານີ້ໃນແງ່ຂອງຄຸນຄ່າທາງຄວາມສວຍງາມ ໄດ້ສ້າງຄວາມສາມັກຄີລະຫວ່າງພູມິທັດທາງທຳມະຊາດ, ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ພື້ນທີ່ເມືອງ. ໃນດ້ານຄຸນຄ່າການນຳໃຊ້ ແລະ ກິດຈະກຳກໍ່ມີຄວາມດົມສົມບູນ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍສະເພາະພື້ນທີ່ມີຄວາມຕໍ່ເນື່ອງລະຫວ່າງອະດີດ ແລະ ປັດຈຸບັນຜ່ານກິດຈະກຳ, ການໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງຄົນໃນເຂດເມືອງ, ອາຄານທີ່ມີການນຳໃຊ້ທີ່ຖືກຕ້ອງຢ່າງມີປະສິດທິພາບ.

3.3. ຄຸນຄ່າຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ທິວທັດເມືອງ

ດ້ວຍການວາງແຜນຜັງເມືອງທີ່ມີຄວາມສຳພັນສົມຄວນກັບສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ພູມິທັດເມືອງ ຈຶ່ງສະແດງອອກມາໄດ້ຢ່າງກົມກຽວກັບຖະໜົນ, ແລວຕົ້ນໄມ້, ສ່ວນດອກໄມ້ ແລະ ອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳ ໃນພື້ນທີ່ທາງໃຈກາງຂອງເຂດເມືອງເປັນລານນ້ຳພູ ແລະ ອະນຸສາວະລີ 21 ມີນາ ເປັນສະຖານທີ່ພັກຜ່ອນ, ແລກປ່ຽນວັດທະນະທຳ ແລະ ການຫຼິ້ນກິລາຂອງປະຊາຊົນ, ໃຈກາງເມືອງເປັນລານພື້ນທີ່ສີ່ຫຼ່ຽມນ້ຳພູເປີດໂລ່ງສາທາລະນະທີ່ອ້ອມຮອບໄປດ້ວຍອາຄານ, ເຮືອນຫ້ອງແຖວ ທີ່ມີວັດທະນະທຳ ແລະ ກິດຈະກຳການຄ້າທີ່ເກີດຂຶ້ນໃນເວລາກາງຄືນ, ໃນສ່ວນຂອງສູນກາງເມືອງໂດຍລວມນັ້ນຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຮູ້ ແລະ ສະຫຼຸບຄຸນຄ່າສ່ວນຮ່ວມຂອງອາຄານໃຫ້ຄົບຖ້ວນ ຈະເຫັນໄດ້ວ່າ ໃນແຕ່ລະຖະໜົນໄດ້ມີການປ່ຽນແປງພື້ນທີ່ດິນ ແລະ ມຸມມອງຂອງຖະໜົນເຂດພື້ນທີ່ໃຈກາງຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກຍັງມີພື້ນທີ່ຫວ່າງ, ສີ ຂຽວ, ພື້ນທີ່, ຜິວນ້ຳ ແລະ ອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ຄ້ອນຂ້າງຫຼາກຫຼາຍ ເຮັດໃຫ້ເກີດພູມິທັດການຈັດການເມືອງສຳລັບເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງທ່າແຂກ.

ເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງທ່າແຂກແມ່ນສ້າງຂຶ້ນຢ່າງກົມກຽວກັນລະຫວ່າງພື້ນທີ່ໃນຕົວເມືອງ ແລະ ທິວທັດທຳມະຊາດອ້ອມຂ້າງເຂດຕົວເມືອງ. ສຳລັບພູມິທັດທາງທຳມະຊາດໃນເຂດຕົວເມືອງມີຕົ້ນໄມ້ເປັນແຖວຢູ່ຕາມຖະໜົນ, ການສ້າງພື້ນທີ່ໃຫ້ຮິ່ມ ແລະ ໃນປັດຈຸບັນມີລານນ້ຳພູ ແລະ ອານຸສາວະລີ 21 ມີນາ ຂອງເມືອງເປັນບ່ອນພັກຜ່ອນ ແລະ ແລະ ມີອາຄານອານານິຄົມຢູ່ສອງຂ້າງທາງຖະໜົນກຸວໍລະວົງ ແລະ ຖະໜົນເຈົ້າອານຸວົງ ເຊິ່ງມີກິດຈະກຳການຄ້າ, ມີອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງຂອງເຮືອນຫ້ອງແຖວທີ່ປະຊາຄົມຊາວຫວຽດນາມ, ຈີນ ແລະ ພື້ນທີ່ຂອງໂບດ St. Theresa.

3.4 ຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳ

1) ຄຸນຄ່າຂອງປະເພດສະຖາປັດຕະຍະກຳ: ໃນສະໄໝອານານິຄົມຂອງຝຣັ່ງ, ເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກມີຈຸດປະສົງເປັນຕົວເມືອງການຄ້າ, ສະນັ້ນ ຝຣັ່ງຈຶ່ງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ລົງທຶນກໍ່ສ້າງຕົວເມືອງໃນເຂດເມືອງເຂດຕົວເມືອງຂະໜາດໃຫຍ່ເພາະສົມກັບທີ່ຕັ້ງຂອງການຄ້າເຊື່ອມທີ່ເຊື່ອມໂຍງກັບເຂດອື່ນໆ, ຍຸດທະສາດໃນຈຸດປະສົງການປົກຄອງອານານິຄົມ ແລະ ການຂຸດຄົ້ນໃນປະເທດລາວ. ຢູ່ເຂດຝຣັ່ງເສດທ່າແຂກມີສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມຝຣັ່ງຫຼາຍປະເພດທີ່ມີເນື້ອໃນ ແລະ ຂະໜາດຄ້າຍຄືກັນເພາະສົມກັບຄວາມໜ້າແໜ້ນຂອງປະຊາກອນ ແລະ ທີ່ຕັ້ງຂອງພື້ນດິນ. ຄຸນຄ່າຂອງທຸກປະເພດຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງຍຸກອານານິຄົມຝຣັ່ງໄດ້ຖືກພິສູດຜ່ານການຄົ້ນຄວ້າວິໄຈມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງ

ເກົາຝຣັ່ງ ປະກອບສ່ວນໃນການຄົ້ນຄວ້າ, ອະນຸລັກຮັກສາມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງຕົວເມືອງໃນສະໄໝອານານິຄົມຝຣັ່ງເສດຢູ່ທ່າແຂກ ປະກອບມີອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳດັ່ງກ່າວ: ສະຖາປັດຕະຍະກຳອາຄານສາທາລະນະ, ສະຖາປັດຕະຍະກຳອາຄານທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳອາຄານທາງສາສະໜາ ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖື (ຮູບທີ 2).

2) ຄຸນຄ່າຂອງຄຸນລັກສະນະຂອງຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳ: ໃນໄລຍະຍາວຂອງການກໍ່ສ້າງ ແລະ ການພັດທະນາປະເພດຕ່າງໆ ຂອງອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກ ໄດ້ມີການປັບປຸງໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບພູມິອາກາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທຳມະຊາດຂອງພື້ນທີ່ດິນ. ວຽກງານຂອງອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງ ແລະ ມີຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳຄ້ອນຄ້າງຫຼາກຫຼາຍເຮັດໃຫ້ເກີດຄວາມຊັບຊ້ອນຂອງແບບຈຳລອງເມືອງທີ່ຫຼາກຫຼາຍຂອງເຂດໃຈກາງເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກຕາມແບບສະບັບຂອງທ່າແຂກ, ຄວາມຮັ່ງມີນີ້ມີຄຸນຄ່າຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງຫຼາຍແຕ່ໃນດ້ານສິລະປະສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ສະແດງອອກຜ່ານຜົນງານເຫຼົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານສະຖິຕິຢ່າງເປັນລະບົບຂອງຊຸດຮູບແບບຕ່າງໆທີ່ບັນທຶກໄວ້ໄດ້ຮັບການຍອມຮັບໃນປະຫວັດສາດເປັນຊ່ວງເວລາທີ່ແຕກຕ່າງ ສຳລັບຮູບແບບຂອງເຂດຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກແຫ່ງນີ້ (ຮູບທີ 2).

ຖ້າເຮົາວິເຄາະຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳຢ່າງຊັດເຈນຜ່ານປັດໄຈທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ, ສັງຄົມ ແລະ ປະຊາຊົນທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດຮູບແບບຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳ ເຮົາຈະເຫັນມຸມມອງຕາມລຳດັບທີ່ປະກົດຂອງຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳໄມ້ໃຜ ນີ້ເປັນເປັນມຸມມອງທີ່ໜ້າສົນໃຈ ແລະ ສາມາດສະແດງໃຫ້ເຫັນໄດ້ໂດຍສະເພາະຜ່ານຂະບວນການພັດທະນາເມືອງຂອງເຂດໃຈກາງເມືອງທ່າແຂກ ໃນຊ່ວງທ້າຍສະຕະວັດທີ 19 ເຖິງກາງສະຕະວັດທີ 20 ຮູບແບບຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ໄດ້ກຳນົດໄດ້ແກ່: ຮູບແບບ Neoclassical, ຮູບແບບທ້ອງຖິ່ນຂອງຝຣັ່ງ ແລະ ຮູບແບບອິນດູຈີນ.

3) ຄຸນຄ່າຂອງເຕັກນິກ ແລະ ວັດສະດຸກໍ່ສ້າງ

- ໂຄງສ້າງຂອງອາຄານ: ວຽກງານຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນເຂດຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກ ທັງໝົດແມ່ນນຳໃຊ້ໂຄງສ້າງຝາກໍ່ດິນຈີ່ຮັບນ້ຳໜັກ ຄ້າຍຄືກັບອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງໃນເຂດອື່ນໆໃນອິນດູຈີນໃນຊ່ວງເວລານັ້ນ ດ້ວຍລະບົບໂຄງສ້າງນີ້ ແລະ ອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳຈຳນວນຫຼາຍ ຈຶ່ງມີຄວາມທົນທານສູງ, ອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳຈຳນວນຫຼາຍຍັງຄົງສາມາດນຳໃຊ້ໄດ້ດີຫຼັງຈາກຜ່ານໄປເກືອບສະຕະວັດ ໃນຂະນະດຽວກັນລະບົບໂຄງສ້າງທີ່ມີຄານ, ພື້ນ ແລະ ຫຼັງຄາໄມ້ ໄດ້ມີການປ່ຽນແປງເພື່ອໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກວັດສະດຸທຳມະຊາດທີ່ຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ໄລຍະເວລາໃນການກໍ່ສ້າງທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນເຂດເມືອງແຫ່ງນີ້.

- ເຕັກນິກການກໍ່ສ້າງ: ໃນໄລຍະທຳອິດ ການນຳເຂົ້າເຕັກນິກການກໍ່ສ້າງແບບຕາເວັນຕົກຢ່າງງ່າຍໆ ມາສູ່ວຽກສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນເຂດຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກ ສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກປະເທດຫວຽດນາມ ຊຶ່ງຢູ່ໃນຍຸກສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງໄດ້ພັດທະນາແບບຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ຫຼາກຫຼາຍໃນອິນດູຈີນ, ວຽກສະຖາປັດຕະ

ຍະກຳແບບທາງຢ່າງອ້ອມຮອບທັງສີ່ດ້ານ ສ້າງແບບພື້ນເພື່ອໃຫ້ສາມາດປັບຕົວເຂົ້າກັບສະພາບອາກາດໄດ້ດີ ສະພາບອາກາດຮ້ອນຊື່ນໃນເຂດຮ້ອນເຊັ່ນ: ປ່ອງຢ້ຽມສູງສອງຊັ້ນ ໃຊ້ບັງຟີນ ແລະ ບັງແດດ ແລະ ຕຳ, ຄວາມສູງຂອງຫຼັງຄາ ຕໍ່ມາອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳໄດ້ປັບປ່ຽນໃຫ້ເຂົ້າກັບສະພາບອາກາດ ແລະ ວັດທະນະທຳໃນທ້ອງຖິ່ນໄດ້ດີຂຶ້ນ.

- ວັດສະດຸການກໍ່ສ້າງ: ນອກຈາກການແນະນຳເຕັກນິກການກໍ່ສ້າງໃໝ່ ໃນເຂດຕົວເມືອງທ່າແຂກແລ້ວ ຊາວຝຣັ່ງຍັງໃຊ້ວັດສະດຸປະເພດໃໝ່ໆ ທັງນຳເຂົ້າໃຊ້ປະໂຫຍດ ແລະ ຜະລິດຢູ່ພື້ນທີ່ ເປັນການປະສົມປະສານລະຫວ່າງວັດສະດຸທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ທັນສະໄໝໃໝ່ຄ້ອນຂ້າງຍືດຍຸ່ນ ທີ່ມີສ່ວນເຮັດໃຫ້ເກີດຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ລັກສະນະສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນເຂດຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກ ໂດຍອາຄານຮູບແບບອິນດູຈີນມີການປະສົມປະສານກັບຮູບແບບທີ່ຄ້ອນຂ້າງຍືດຍຸ່ນ ໂດຍວັດສະດຸແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ສະໄໝໃໝ່, ຄຸນຄ່າຂອງວັດສະດຸກໍ່ສ້າງສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງໃນເຂດຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກຄືຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກທາງດ້ານສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ນຳມາໃຊ້ຢ່າງເໝາະສົມໃນການນຳໃຊ້ວັດສະດຸໃນທ້ອງຖິ່ນໃນການກໍ່ສ້າງອາຄານຢ່າງກົມກືນ, ການລວມກັນດັ່ງກ່າວຖືເປັນເຄື່ອງໝາຍຂອງວັດທະນະທຳພື້ນເມືອງໃນສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາໂຄງສ້າງໜັກຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງ, ຄາມສວຍງາມ ແລະ ຮູບແບບການນຳໃຊ້ທີ່ໄດ້ປັບປ່ຽນໄດ້ຂອງສະພາບພູມິອາກາດຂອງລາວ.

3.5. ຄຸນຄ່າການນຳໃຊ້ ແລະ ສິ່ງເສີມມໍລະດົກກັບການທ່ອງທ່ຽວວັດທະນະທຳ

ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ເຂດຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກນີ້ບໍ່ແມ່ນເຂດເມືອງຂະໜາດໃຫຍ່ ທີ່ມີຖະໜົນເສັ້ນຊື່, ອາຄານສູງ ແລະ ອົງປະກອບໃນເມືອງທີ່ຫຼາກຫຼາຍຄືກັບເມືອງອື່ນໆໃນອິນດູຈີນ ແຕ່ເຂດເມືອງນີ້ຢູ່ໃນໃຈຂອງຜູ້ຄົນທີ່ຮັກເມືອງເກົາຝຣັ່ງເຫັນໄດ້ຢ່າງເຊັດເຈນ, ເຂດຕົວເມືອງນີ້ເປັນເຂດເມືອງນ້ອຍໆ ຄ້ອນຂ້າງງຽບສະຫງົບມີຖະໜົນນ້ອຍໆຕັດຜ່ານກັນເປັນລາຍຕາກະໄລ້, ແຖວແຄມຂອງມີຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ຮົ່ມ, ທາງຢ່າງລຽບແຄມແມ່ນ້ຳຂອງປະສົມປະສານກັບສະຖາປັດຕະຍະກຳຝຣັ່ງທີ່ມີຮູບຊົງເປັນເອກະລັກ ແລະ ມີສະເໜ່, ອາຄານສະຖາປັດຕະຍະກຳເຫຼົ່ານີ້ມີລະລະບຽບອ້ອມຮອບ, ປ່ອງຢ້ຽມສູງ ແລະ ລວດລາຍຕົກແຕ່ງທົ່ວໄປ. ນອກຈາກນີ້, ເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກ ປະຊາຊາຊົນຍັງຮັກສາຈຳນວນຫຼາກຫຼາຍຂອງວັດທະນະທຳຂອງມະນຸດ ແລະ ການກະຈຸກຕົວຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳເຮືອນຫ້ອງແຖວປະເພດຕ່າງໆ ຂອງຊຸມຊົນຫວຽດນາມ, ຈົນໃນໃຈກາງເມືອງ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳເຮືອນມີເສົາແບບລາວຖືກສ້າງຂຶ້ນສະລັບກັນໃນເຂດໃຈກາງເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກ.

ນອກຈາກສະຖາປັດຕະຍະກຳຕາມແບບປະສົມຂອງເຂດໃຈກາງເມືອງເກົາຝຣັ່ງທ່າແຂກແລ້ວ ປະຊາຊົນຍັງມີກິດຈະກຳທີ່ຄ້ອນຂ້າງຄືກັນ ແລະ ມີວິຊີວິດຊີວາຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ອາໄສໃນພື້ນທີ່ນີ້ເຊັ່ນ: ເທດສະການຂອງບຸນປະເພນີ, ເທດສະການທາງດ້ານສາສະໜາ, ກິລາ ແລະ ກິດຈະກຳຂາຍອາຫານ ໂດຍສະເພາະຢ່າງຍິ່ງພື້ນທີ່ສ່ວນຕອນກາງກາຍເປັນຈຸດລັດທີ່ມີກິດຈະກຳທາງວັດທະນະທຳ, ການອອກກຳລັງກາຍ ແລະ ການຄ້າຂອງຄົນໃນເມືອງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃນພື້ນທີ່ອື່ນເຊັ່ນ: ແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ ເຖິງຈະບໍ່ມີການສ້າງອາຄານທີ່ມີ ແຕ່ເປັນພື້ນທີ່ດິນສຳລັບກະສິກຳ ແລະ ກິດຈະກຳທາງວິຖີຊີວິດອື່ນໆ ດ້ວຍສັກກະຍະ

ພາບຫຼາກຫຼາຍໃນການພັດທະນາເຂດໃຈກາງເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ ນອກເໜືອຈາກມໍລະດົກທາງວັດທະນະທຳທີ່ຖືກນຳໄປໃຊ້ເພື່ອວັດຖຸປະສົງທີ່ແຕກຕ່າງກັນຫຼາກຫຼາຍ, ຄຸນຄ່າຂອງພູມິທັດເມືອງຍັງເປັນສັກກະຍະພາບໃນການພັດທະນາລວມເຖິງຄຸນລັກສະນະຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ທິວທັດທາງທຳມະຊາດ ແລະ ພື້ນທີ່ທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳພ້ອມໂຄງສ້າງພື້ນຖານທີ່ສ້າງຂຶ້ນ ໃນເຂດເມືອງດ້ວຍທີ່ຕັ້ງຂອງເຂດເມືອງຕິດກັບແມ່ນ້ຳຂອງເຮັດໃຫ້ເຂດເມືອງມີທິວທັດທີ່ໂລ່ງສະບາຍໃນຂະນະທີ່ເຂດເມືອງຖືກກຳນົດໂດຍການແບ່ງເຂດການນຳໃຊ້ທີ່ຄ້ອນຂ້າງຊັດເຈນໂດຍມີພື້ນທີ່ຕ່າງໆ ເຄື່ອນຍ້າຍຂອງຖະໜົນ, ແລວຂອງຕົ້ນໄມ້ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳ.

ສ່ວນພູມິທັດທາງທຳມະຊາດ ໂດຍອ້ອມຮອບເຂດຕົວເມືອງກໍ່ມີພາບທົ່ວໄປທີ່ຫາໄດ້ຍາກໃນເຂດເມືອງອື່ນໆ, ທາງທິດຕາເວັນຕົກຂອງເຂດເມືອງທິດເປີດອອກສູ່ແມ່ນ້ຳຂອງ ແລະ ກາງແມ່ນ້ຳສາຍນີ້ກໍ່ມີເປັນແລວເກາະນ້ອຍໆລຽງກັນຍາວຂະໜານກັບເຂດຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ ຄ້າຍຄືກັບກຳແພງທຳມະຊາດທີ່ກັນລະຫວ່າງສອງຝັ່ງແມ່ນ້ຳນີ້ລະຫວ່າງລາວ ແລະ ໄທ. ນອກຈາກນີ້ ພື້ນທີ່ອີກແຫ່ງໜຶ່ງໂດຍອ້ອມຮອບເຂດເມືອງສ່ວນໃຫຍ່ເປັນທີ່ພຽງ ມີພູມິປະເທດຄ້ອນຂ້າງພຽງປະກອບດ້ວຍທົ່ງນາ, ໜອງ ແລະ ປ່າໄມ້ອ້ອມຮ້ອບ ໃນເຂດເມືອງມີພື້ນທີ່ຫວ່າງຫຼາກຫຼາຍເຊັ່ນ: ພື້ນທີ່ລານຈະຕຸລັດລານນ້ຳພູ ແລະ ອານຸສາວະລີ 21 ມີນາ ຕັ້ງຢູ່ໃຈກາງເມືອງ ຊຶ່ງເປັນພື້ນທີ່ສາທາລະນະຂອງເຂດພື້ນທີ່ທີ່ມີກິດຈະກຳຂອງປະຊາຊົນຫຼາກຫຼາຍທັງກາງເວັນ ແລະ ກາງຄືນ, ມີຕົ້ນໄມ້ສີຂຽງຕາມແລວຖະໜົນ ແລະ ພື້ນທີ່ແຄມແມ່ນ້ຳຂອງ, ສ່ວນດອກໄມ້, ສວນເຮືອນ ແລະ ອາຄານອື່ນໆ.

ປັດຈຸບັນເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງທ່າແຂກ ເປັນເຂດເມືອງເປີດຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ປັດຈຸບັນ ຍັງມີຊຸມຊົນຂອງປະຊາຊົນທີ່ອາໄສຢູ່ຮ່ວມກັນໃນເຂດເມືອງຢູ່ເປັນຈຳນວນຫຼາຍ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຂດເມືອງຈຶ່ງມີສີສັນທາງວັດທະນະທຳຫຼາກຫຼາຍ, ປະເພນີ ແລະ ສາສະໜາ, ກິດຈະກຳທາງວັດທະນະທຳເຫຼົ່ານັ້ນເກີດຂຶ້ນ ແລະ ໄດ້ຮັບການພັດທະນາຢ່າງອິດສະຫຼະ ແລະ ບໍ່ຍຸດຍັງຕັ້ງແຕ່ອະດີດຈົນເຖິງປັດຈຸບັນ ກິດຈະກຳທາງດ້ານວັດທະນະທຳສາສະໜາໃນເຂດຕົວເມືອງເກົ່າຝຣັ່ງທ່າແຂກ ຈັດຂຶ້ນໃນຊຸມຊົນ ແລະ ສາສະໜາ ແລະ ຈະຈັດຂຶ້ນໃນຊ່ວງເທດສະການຕະຫຼອດທັງປີຂຶ້ນຢູ່ກັບແຕ່ລະສາສະໜາ ແຕ່ລະກິດຈະກຳເທດສະການສາມາດຈັດຂຶ້ນໄດ້ໃນເຮືອນທີ່ຢູ່ຕາມຖະໜົນ, ບໍລິເວນໂບດ ແລະ ບໍລິເວນວັດ, ແຕ່ລະເທດສະການມັກມີຄົນເຂົ້າຮ່ວມເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍຈົນກາຍເປັນເທດສະການໃຫຍ່ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມນິຍົມຍານານາຍວັນ ເຊັ່ນ: ເທດສະການຊາວຄຣິດ, ວັນຍຸດເທດສະການບຸນປີໃໝ່ຫວຽດນາມ ແລະ ຈີນ, ໃນຂະນະທີ່ປະຊາຊົນລາວຍຶດຖືເປັນຫຼັກແມ່ນສາສະໜາພຸດ ແລະ ມີເທດສະການຕ່າງຫຼາກຫຼາຍໃນຮອບໜຶ່ງປີ ເຊັ່ນ: ຊ່ວງເຮືອ, ຈຸດບັ້ງໄຟ, ບຸນປີໃໝ່ ແລະ ວັດພັກອື່ນໆ.

ໃນໃຈກາງເມືອງຍັງມີກິດຈະກຳທາງວັດທະນະທຳ ແລະ ການຄ້າສະເພາະ ໃນບໍລິເວນນີ້ມີຕະຫຼາດ ແລະ ມີຮ້ານຄ້າຫຼາກຫຼາຍທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃນໃຈກາງເມືອງ ຈຶ່ງມີການແລກປ່ຽນສິນຄ້າຄ້ອນຂ້າງຄືກັນໄປດ້ວຍປະຊາຊົນຕັ້ງແຕ່ເຊົ້າເຖິງຕອນບ່າຍ ແລະ ຍັງໄດ້ດຶງດູດປະຊາຊົນທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກເຂດຕົວເມືອງໃຫ້ເຂົ້າມາຮ່ວມກິດຈະກຳດັ່ງກ່າວອີກນຳ ເຖິງແມ່ນວ່າຕະຫຼາດໃນກາງເມືອງຈະບໍ່ມີອີກຕໍ່ໄປ ແຕ່ບໍລິເວນນີ້ກໍ່ຍັງຄົງຮັກສາໄວ້ເປັນພື້ນທີ່ເປີດໂລ່ງສາທາລະນະຈົນ

ກາຍເປັນພື້ນທີ່ລານນ້ຳພູ ແລະ ອານຸສາວະລີ 21 ມີນາ ກໍ່ມີຮ້ານຄ້າຫຼາກຫຼາຍ, ປັດຈຸບັນປະຊາຊົນໃຊ້ສຳລັບກິດຈະກຳຕ່າງໆເຊັ່ນ: ບ່ອນຈອດລົດ ແລະ ສະຖານທີ່ພັກຜ່ອນສຳລັບນັກທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ໃນຕອນກາງຄືນ.

4. ວິພາກຜົນ

ໃນການສຶກສາຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມໃນເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງທ່າແຂກ ເພື່ອສົ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວທີ່ຍືນຍົງ ຜົນຂອງການສຶກສາແມ່ນໄດ້ສອດຄ່ອງກັບການສຶກສາກ່ຽວກັບອະນຸຮັກ ແລະ ສົ່ງເສີມສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມ: ການອະນຸຮັກມໍລະດົກ ແລະ ສົ່ງທ້າທາຍຂອງການພັດທະນາຕົວເມືອງຂອງນະຄອນດານັງ ຂອງ Son & Dang, (2020) ໄດ້ໃຫ້ຮູ້ວ່າ ປັດຈຸບັນ, ສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມຂອງຝຣັ່ງ ໄດ້ຮັບຄວາມເຂົ້າໃຈລວມກ່ຽວກັບທັດສະນີຍະພາບຕົວເມືອງຂອງນະຄອນດານັງ ແລະ ໄດ້ສ້າງຮູບແບບພາບພົດຂອງທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົວເມືອງ. ສິ່ງທີ່ສຳຄັນກວ່ານັ້ນ, ຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳນີ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການເຊື່ອມໂຍງຂອງນະຄອນກັບການທ່ອງທ່ຽວວັດທະນະ ທຳ ແມ່ນເຄື່ອງມືສຳຄັນໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ. ເມື່ອນະຄອນ ດານັງ ພວມຢູ່ໃນເສັ້ນທາງແຫ່ງການເຕີບໂຕຢ່າງບໍ່ຍຸດຍັງ ແລະ ໄດ້ສະເໜີກ່ຽວກັບການອະນຸຮັກສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງອານານິຄົມທີ່ກໍ່ສ້າງ, ໃນດ້ານຄຸນຄ່າຂອງການອະນຸຮັກ ແລະ ສົ່ງທ້າທາຍໃນການວາງແຜນຜັງຕົວເມືອງໃນປັດຈຸບັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ການສຶກສາກ່ຽວກັບອິດທິພົນຂອງການປົກຄອງອານານິຄົມຝຣັ່ງທີ່ມີຕໍ່ສະຖາປັດຕະຍະກຳລາວໂດຍເນັ້ນໃສ່ອາຄານທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງ Vongvilay et al., (2015) ຍັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນໄລຍະການຕົກເປັນອານານິຄົມຂອງຝຣັ່ງໃນ ສປປ ລາວ (ແຕ່ປີ 1893-1953), ຝຣັ່ງໄດ້ລວມເອົາອົງປະກອບສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງຕົນເຂົ້າໃນສະຖາປັດຕະຍະກຳລາວແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ດັດແປງໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບອາກາດ. ແບບອານານິຄົມຂອງຝຣັ່ງຍັງສືບຕໍ່ສ້າງຜົນກະທົບເລັກນ້ອຍໃນຕົວເມືອງ ແລະ ຕົວເມືອງໃຫຍ່ສ່ວນໃຫຍ່. ການປະສົມປະສານຢ່າງກົມກຽວຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳລາວແບບດັ້ງເດີມ ແລະ ອິດທິພົນຂອງອານານິຄົມຝຣັ່ງ ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄຸນຄ່າທີ່ແທ້ຈິງ ແລະ ຄວາມຮັ່ງມີຂອງຄຸນລັກສະນະຂອງເມືອງ. ບັນດາຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະ ແລະ ລວດລາຍນີ້ມີຄຸນຄ່າຕໍ່ມໍລະດົກຂອງເຂດ; ຮູບແບບດັ່ງກ່າວຫຼາຍຮູບແບບຍັງຄົງໄດ້ຮັບການອະນຸຮັກໃນທຸກວັນນີ້, ອາຄານປະຫວັດສາດຈຳນວນໜຶ່ງໄດ້ຖືກດັດແປງຕາມປັດໃຈທາງດ້ານເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ. ແນວໃດກໍ່ຕາມ, ຄືກັບປະເທດອື່ນໆໃນອິນດູຈີນ, ການອອກແບບຂອງຝຣັ່ງຂຶ້ນແຂວງໄດ້ຖືກປັບປຸງໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະພາບອາກາດເຂດຮ້ອນທີ່ຮ້ອນ ແລະ ຊຸ່ມຊື່ນ. ໃນທາງກັບກັນ, ການອອກແບບເຮືອນວິນລາອານານິຄົມເລີ່ມມີອິດທິພົນຕໍ່ການປ່ຽນແປງທີ່ລະອຽດອ່ອນໃນການອອກແບບທີ່ຢູ່ອາໄສໃນຕົວເມືອງຂອງລາວ. Viñals et al., (2020) ໄດ້ສຶກສາກ່ຽວກັບຄຸນຄ່າສາທິດໂດດເດັ່ນຂອງສູນອານານິຄົມປະຫວັດສາດຂອງເມືອງ Gracias (ຮອນດູຣັສ) ໄດ້ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ການປະເມີນອົງປະກອບຂອງມໍລະດົກໄດ້ດຳເນີນການຈາກສະຖາປັດຕະຍະກຳ, ການວາງແຜນຕົວເມືອງ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທັດສະນະຂອງມໍລະດົກທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນ. ການສຶກສາຂອງ Onmavong, (2016). ໄດ້ກ່າວວ່າ ສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ໄດ້ຮັບອິດທິພົນຕາເວັນຕົກທີ່ເຫັນສ່ວນໃຫຍ່ຈະຢູ່ໃນແຄມແມ່ນ້ຳ

ສາຍຫຼັກ ຊຶ່ງເຄີຍເປັນເມືອງເກົ່າໃນສະໄໝທີ່ຝຣັ່ງເສດຖີກຄອງ, ສະຖາປັດຕະຍະກຳຍຸກອານານິຄົມຢູ່ທ່າແຂກແມ່ນວັດທະນະທຳ ຕາເວັນຕົກ, ຫວຽດນາມ, ລາວ, ຈີນ ປະສົມປະສານກັນຜ່ານອິດທິພົນ ຂອງຜູ້ກໍ່ສ້າງ. ສະຖາປັດຕະຍະກຳໃນຍຸກອານານິຄົມເຮັດໃຫ້ພວກເຮົາ ເຫັນຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດແຕກຕ່າງກັນ ນອກຈາກນັ້ນ, ຍັງສາມາດ ສັງເກດເຫັນວ່າປະຊາຊົນຍອມຮັບຄວາມແຕກຕ່າງດັ່ງກ່າວເພື່ອໃຫ້ວຽກ ງານສະຖາປັດຕະຍະກຳຖືກສ້າງຂຶ້ນເພື່ອເພີ່ມຄວາມສະຫວັດດີການ ຂອງຜູ້ໃຊ້ ຫຼື ຜູ້ອາໄສຢູ່ໃນອາຄານ. ການສຶກສາຂອງ Qadir, (2022) ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າກ່ຽວກັບບົດບາດຂອງຂະບວນການຮັກສາສະຖາປັດຕະຍະ ກຳກ່ຽວກັບຄວາມຍືນຍົງຂອງອາຄານມໍລະດົກທີ່ມີຄຸນຄ່າ ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳແມ່ນຜົນສຳເລັດວັດທະນະທຳ ແລະ ອາ ລະຍະທຳ ທີ່ໄດ້ສືບທອດມາຈາກບັນພະບຸລຸດຂອງຕົນ, ພາລະບົດບາດໃ ໝ່ສາມາດແນະນຳ ຄຸນຄ່າໃໝ່ ເຊັ່ນ: ຄຸນຄ່າທາງດ້ານການເມືອງ, ຄຸນຄ່າ ທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ແລະ ຄຸນຄ່າທາງດ້ານສັງຄົມ. ການຕີລາຄາ ຄຸນຄ່າຂອງບັນດາໝູ່ບ້ານອານານິຄົມຝຣັ່ງຢູ່ຮ່າໂນ້ຍ ມຸ່ງໄປເຖິງການ ອະນຸຮັກແບບຍືນຍົງ ຂອງ Quoc Bao et al., (2023) ໃນຖານະເປັນ ນະຄອນຫຼວງຂອງອິນດູຈີນຂອງຝຣັ່ງ ຮ່າໂນ້ຍ ໄດ້ຮັບການວາງແຜນໄວ້ ຢ່າງດີຈາກຝຣັ່ງ ແລະ ໄດ້ລົງທຶນຢ່າງໃຫຍ່ຫຼວງໃນການກໍ່ສ້າງອາຄານສາ ທາລະນະ ແລະ ອາຄານທີ່ຢູ່ອາໄສ. ນອກຈາກບັນດາອາຄານ ແລະ ເຮືອນວິນລາທີ່ອອກແບບຕາມແບບອານານິຄົມຝຣັ່ງ ທີ່ມີລັກສະນະ ເປັນມໍລະດົກທາງສະຖາປັດຕະຍະກຳທີ່ໂດດເດັ່ນຂອງ ຮ່າໂນ້ຍ ຕະຫຼອດໄລຍະການຕົກເປັນອານານິຄົມແລ້ວ, ເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງ ເປັນຈຳນວນຫຼວງຫຼາຍໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໃນຊຸມປີ 1920 - 1950 ເຊິ່ງໄດ້ສ້າງ ພາບພົດຂອງນະຄອນຮ່າໂນ້ຍ ໃນເຄິ່ງປີທຳອິດຂອງຍຸກອານານິຄົມ. ອາຄານອານານິຄົມທີ່ຍັງເຫຼືອໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່ານີ້ແມ່ນ “ສົມບັດ” ທີ່ແທ້ຈິງທີ່ຕ້ອງໄດ້ຮັບການອະນຸຮັກເນື່ອງຈາກຄຸນຄ່າທີ່ສຳຄັນ ບໍ່ພຽງ ແຕ່ໃນດ້ານສະຖາປັດຕະຍະກຳຂອງຕົວເມືອງເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງຢູ່ໃນ ຄຸນຄ່າລັກສະນະທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດຂອງຕົວ ເມືອງ.

5. ສະຫຼຸບ

ຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳອານານິຄົມ ເຂດ ໃຈກາງຕົວເມືອງທ່າແຂກ ແມ່ນມີຄວາມໝາຍທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ຄວາມສຳຄັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ລັກສະນະຂອງສະຖາປັດຕະ ຍະກຳທີ່ເປັນເອກະລັກສະເພາະ, ເຊິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄຸນຄ່າທາງ ປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ສັງຄົມ ທີ່ເຕັມໄປດ້ວຍກິດຈະກຳ ການເຄື່ອນໄຫວວັດທະນະທຳດຳເນີນຢູ່ໃນຕົວເມືອງ; ຄຸນຄ່າການວາງ ແຜນຜັງເມືອງ ແລະ ໂຄງສ້າງຕົວເມືອງແມ່ນມີການແບ່ງພື້ນທີ່ເຮັດວຽກ ແມ່ນຂ້ອນຂ້າງຈະແຈ້ງຕາມແບບຕົວເມືອງຕາເວັນຕົກ; ຄຸນຄ່າຂອງສະ ຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ທິວທັດເມືອງ ທີ່ມີຄວາມສຳພັນສົມຄວນກັບສະ ຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ພູມິທັດເມືອງ; ຄຸນຄ່າຂອງມໍລະດົກທາງສະຖາ ປັດຕະຍະກຳ ປະກອບດ້ວຍປະເພດຂອງສະຖາປັດຕະຍະກຳ, ຄຸນ ລັກສະນະຂອງຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ຄຸນຄ່າຂອງເຕັກນິກ ແລະ ວັດສະດຸກໍ່ສ້າງ; ຄຸນຄ່າການນຳໃຊ້ ແລະ ສິ່ງເສີມມໍລະດົກກັບ ການທ່ອງທ່ຽວວັດທະນະທຳ ປະກອບມີກິດຈະກຳທີ່ຄ້ອນຂ້າງຄືກັນ ແລະ ມີວິຊິວິດຊີວາຂອງປະຊາຊົນທີ່ຢູ່ອາໄສໃນພື້ນທີ່. ນອກຈາກນັ້ນ,

ແນວທາງການສິ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວແບບຍືນຍົງປະກອບດ້ວຍການມີ ສ່ວນຮ່ວມທຸກພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ລວມທັງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນ, ອົງການຂອງລັດຖະບານ ແລະ ທຸລະກິດການທ່ອງທ່ຽວ, ປະຕິບັດ ນະໂຍບາຍຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມ, ສິ່ງເສີມການອະນຸຮັກວັດທະນະທຳສ້າງນະ ໂຍບາຍປົກປັກຮັກສາມໍລະດົກວັດທະນະທຳ ແລະ ສິ່ງເສີມປະເພນີພື້ນ ເມືອງ, ສະໜັບສະໜູນເສດຖະກິດທ້ອງຖິ່ນ, ສ້າງມາດຕະຖານການ ຍັງຢືນຄວາມຍືນຍົງສຳລັບທຸລະກິດການທ່ອງທ່ຽວ, ຕິດຕາມ ແລະ ປະ ເມີນຜົນກະທົບທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສ້າງແຄມເປນປຸກຈິດສຳນຶກ. ໂດຍການປະຕິບັດແນວທາງດັ່ງກ່າວ, ບັນດາຈຸດໝາຍປາຍທາງສາມາດມຸ່ງໄປສູ່ຮູບແບບການທ່ອງທ່ຽວແບບ ຍືນຍົງທີ່ມີຜົນປະໂຫຍດໃຫ້ແກ່ນັກທ່ອງທ່ຽວ ພ້ອມທັງຮັກສາຊັບ ພະຍາ ກອນທຳມະຊາດ ແລະ ວັດທະນະທຳໃຫ້ແກ່ຄົນລຸ້ນຫຼັງ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົນຄວ້າວິທະຍາສາດ ພ້ອມດ້ວຍທີມງານ ຂໍປະຕິບັດຕົນວ່າ ຂໍມຸນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອ ປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະກໍລະນີມີການ ລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະ ຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

- ແຂວງຄຳມ່ວນ. (2023ກ). *ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການຮັບຮອງເອົາອາຄານ ແລະ ເຮືອນເກົ່າສະໄໝຝຣັ່ງ ຢູ່ເມືອງທ່າແຂກ ແຂວງຄຳ ມ່ວນ ເປັນເຮືອນອະນຸຮັກທາງປະຫວັດສາດ*. ແຂວງຄຳມ່ວນ
- ແຂວງຄຳມ່ວນ. (2023ຂ). *ຂໍ້ຕົກລົງວ່າດ້ວຍການຄຸ້ມຄອງ, ອະນຸຮັກ ອາຄານ ແລະ ເຮືອນເກົ່າສະໄໝຝຣັ່ງປົກຄອງຢູ່ເມືອງທ່າ ແຂກ*. ແຂວງຄຳມ່ວນ
- ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງຄຳມ່ວນ. (2007). *ຍຸດທະສາດການທ່ອງທ່ຽວ ຮອດປີ 2020 ແລະ ແຜນດຳເນີນງານພັດທະນາ ແລະ ສິ່ງເສີມການທ່ອງທ່ຽວ ສົກ ປີ 2006 - 2020 ຂອງແຂວງຄຳມ່ວນ*. ແຂວງຄຳມ່ວນ
- ADB. (2016). *Natural, cultural and historic heritage tourism preservation and management plan (Khammouane Province 2016 - 2025)*. [Online] 2024. Available from: <https://www.tiigp-laos.org/downloads/other/Khammouane%20Natural%20Cultural%20and%20Historic%20Heritage%20Tourism%20Management%20Plan%20English.pdf>
- Khang, D.D. (2020). *General characteristics of French architecture in France in Vietnam*. [Online] 2024. Available from: <http://thuvien.mtu.edu.vn/Default.aspx?ArticleId=1327d333-4dd6-4441-bbed-4bebb6d30448>
- JICA. (2010). *Preparatory survey on formulation of basic strategies for regional core cities development in Lao People's Democratic Republic*. [Online] 2024. Available from: https://openjicareport.jica.go.jp/pdf/11981081_01.pdf
- JICA. (2016). *Data collection survey on tourism development in Luang Prabang in Lao PDR*.

- [Online] 2024. Available from:
<https://openjicareport.jica.go.jp/pdf/12254462.pdf>
 f
- Quoc Bao, T., Nguyen, M., Hien, N., Lan, V., & Long, D. (2023). An assessment of the values of french colonial townhouses in Hanoi towards a more sustainable conservation. *International Journal of Sustainable Construction Engineering and Technology*, 14.
<https://doi.org/10.30880/ijscet.2023.14.04.015>
- Son, L. M., & Dang, L. N. T. (2020). Preserving and promoting colonial architecture. *Culture and local governance*, 6(2), 135–150.
<https://doi.org/10.18192/clg-cgl.v6i2.4755>
- Somsamon, V. (2017). Urban Planning and Sustainable Development of Tourism in World Heritage Site, LuangPrabang Town. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 3(1), 11–34. Retrieved from <http://www.su-journal.com/index.php/su/article/view/21>
- Sihavong, S., Sengonkeo, L., Syhalate, P., Insyxiengmai, S., & Fongkhamdeng, P. (2024). Identity of Colonial Architecture Preservation in Thakhek City Center. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 10(3), 165–180. Retrieved from <http://www.su-journal.com/index.php/su/article/view/646>
- Southiphong, A. (2017). *Designing a new building in history setting: a case study of National University of Laos* [Master of Architecture, Chulalongkorn University].
<https://doi.org/10.58837/CHULA.THE.2017.13>
- Qadir, A.M. (2022). *The role of architectural preservation processes on the permanence of heritage buildings of value*. [Online] 2024. Available from:
<https://www.academia.edu/107441777/> Role of Architectural Preservation Processes on the Permanence of Heritage Buildings of Value
- Thinnakorn, R., & Chanklap, B. (2022). Influence of the global urban grid on natural movement within a local public space: case study of Nakhon Si Thammarat old town, Thailand. *International review for spatial planning and sustainable development*, 10(4), 174–191.
https://doi.org/10.14246/irpsd.10.4_174
- Onmavong, T. (2016). *Sathapattayakam thi dairap itthiphon tawantok nai prathet satharanarat prachathippatai prachachon Lao*. (In Thai) [Western architectural influence in Lao PDR]. Master's Thesis in Architecture, Graduate School, Chulalongkorn University, Thailand.
- Upachitkul, C., Wongpongkham, N., & Sriruksa, K. (2021). Acculturation of the Colonial Architecture of Champasak Province, Lao PDR. *Journal of Mekong Societies*, 17(3), 166–186.
- Viñals, M. J., Teruel, L., & Alonso - Monasterio, P. (2020). The outstanding universal value of the historic colonial centre of the city of gracias (Honduras). *The International Archives of the Photogrammetry, Remote Sensing and Spatial Information Sciences*, XLIV-M-1–2020, 565–572.
<https://doi.org/10.5194/isprs-archives-XLIV-M-1-2020-565-2020>
- Vongvilay, X., Shin, J.-E., Kang, Y.-H., Kim, E.-D., & Choi, J.-H. (2015). The Influence of french colonial rule on Lao architecture with a focus on residential buildings. *Journal of Asian Architecture and Building Engineering*, 14(2), 279–286. <https://doi.org/10.3130/jaabe.14.279>

ຮູບປະກອບ ເນື້ອໃນການສຶກສາເອກະລັກມໍລະດົກສະຖາປັດຕະຍະກຳ



ຮູບທີ 1 ແຜນຜັງໂຄງສ້າງຕົວເມືອງເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ



ອາຄານເຮືອນຫ້ອງແຖວ



ອາຄານເຮືອນວິນລາ



ອາຄານສາສະໜາ

ຮູບທີ 2 ຮູບແບບສະຖາປັດຕະຍະກຳເຂດໃຈກາງຕົວເມືອງເກົ່າທ່າແຂກ